Ч. 264 (13.463). Львів, неділя 8. жовтня 1933. Pocztowa opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Совітське будівництво".

Анархія на залізницях.

Ось уже скоро пятнацять років уся радянська преса трубить по цілому світі про своє „страітельство", про „пятилітні пляни", „успіхи", перемоги, змагання, „благоденствіе" (добробут) свого пролетаріяту то-що. Читач на перший погляд легко може захопитися всіми тими розмовами про „ґіґантскіє" (велитенські) пляни та будівництво в „планетарному" маштабі" (мірилі)...„Днепрострой, Волхвострой, Турксіб"... і т. п.

Аж „волося дубом стає" від того всього. Виходить, що це совітське „будівництво" справді розпочинає дива, цілком нову еру в розвитку сучасної техніки та культури... „Совіти — це країна великої будуччини". Так думає багато людей під впливом словесної пропаґанди. Остання робить велике діло, формує людську свідомість, детермінує почування, волю, поведінку. Але... і найкраща словесна пропаґанда не всилі порушити поведінкою тої людини, яка крім почувань і волі кермується ще розумом. Цей ніяк не хоче чіпатися на вудочку голословних виразів, а вимагає фактів, аналізує їх, порівнює, приходить до висновків і щойно тоді вже ставить точку над і.

Якже в дійсности виглядає це „страітельство"? А ось пани-товариші Андрущенко, Козаков, Сиротенко, Горобець, Гончаров та ін. зробили рейд (подорож) московської „Правди" „по південних залізницях (на Україні)" з метою перевірити „трудову дисципліну". З доручення учасників того рейду вони подали в москов. „Правді" (див. чис. 266, з дня 26. вересня 1933, ст. 3., „Навесті порядок на южной дороґе") свій звіт до публичного відома. На цьому звіті слід зупинитися.

„Ця „Южна дорога" має до 800 стацій, розїздів, постів... Але на більшости з них, — як це легко прийти до висновку на основі того звіту, — є не тільки повне безладдя, але маса зловживань, які характеризують, думаємо, не тільки совітську „соціялістичну" систему комунікації та транспорту, але й ціле їх „будівництво".

— Так, на ст. Нова Баварія, „стрілочник Петров кинув пост на волю долі й сидить у дижурного по станції та веде з ним приємну розмову"... „Сторонні можуть ходити собі зовсім вільно..." „Путі (рельси, шини) вимагають капітального ремонту"... „Звязки, шруби, підклади більш ніж на 50 проц. розбиті та знищені. Такуж картину ми виявили в ряді інших стацій"... „На ст. Коломак ми виявили брудні та заржавілі стрілки, яких не мазали вже кілька місяців"... „На ст. Павлоград на ділянці сторожа Громенка, шруби, що скріплюють шини у багатьох місцях ослабіли"...

— „На ст. Томконна тягаровий потяг пронісся повним ходом, не звертаючи уваги на закритий семафор", а „відповідальні чинники", начальник стації та його заступник „не тільки що не записали це в протокол, а уважали це дрібницею"...

— „Начальник стації (Варварівки) дав наказ своому помічникові Скотаренкові перейняти сигнальні пости. Але цей, замісць того, поїхав у село Юревку пінчити", а „вартовий Чорний кинув контору і пішов"... „купувати гарбуза"... В цей час надаремно били дзвінки в бльок-апараті.

— На ст. Баси „діло йде по-семейному"... „Волошин часто ходить підчас дижурства до дому, залишаючи стацію на проізвол судьби"... „Дижурний по стації покриває дорожнього майстра Батрака, який погано стежить за станом дороги; Батрак покриває помічника бриґади Фоменка, який погано працює"...

— А ось на ст. Гоголево „на 44 робітників 35 без документів", на ст. Купянськ „погано справляють ваґони", деякі аж потрічі; були випадки, що в потязі приготовленому для навантаження збіжем, збраковано 30 ваґонів...

— На ст. Красноград „злочинно поводяться з ваґонами"... „У ваґоні ч. 517243 не було шруб і ресорних маток, у інших — дверей, буфетних шклянок і б. ін..."

— На ст. Павлоград „факти розбиття ваґонів" залишаються „безкарними"...

— На ст. Полева в потязі ч. 631 вагони були підкручені на половину, а деякі контраґайки підвязані шнурочками"...

— На дорозі Абазовка-Полтава-Київ, на 314-319 км. „постягали коло 1500 шруб", якими позвязувані шини, так що потріскало до 100 підкладок...

— „Партійної та професіональної роботи на багатьох стаціях і не відчувається. На невеликих стаціях і розїздах представники райпроф. не заглядають"... Серед членів профсоюза нараховується немало людей, яких треба було давно вигнати зі союзу та віддати під суд за ріжні злочини"...

— На ст. Зайцево „усіх робітників і служачих 35 чоловік, але їдальні для них немає. Постачання „отвратітлельное" (найпоганіше)... „За хлібом робітники на ст. Смородінь простоюють цілі години в черзі. Профсоюзні організації сюди ані разу не заглядали"...

Ось вам конкретні факти гучного совітського „строітельства" „ґіґантських і планетарних" розмірів! Хіба треба кращих ілюстрацій? Тут вам і взірцевий „порядок" і „суперництво ударників" і „самокритика" і досягнення і.. „благоденствіе" пролетаріяту з... чергою по кілька годин за хлібом... „Словом, справжній рай на землі", рай, який годі порівнювати зі станом царської Росії, — а що вже казати, — зі станом „гнилого, капіталістичного заходу", де кожна „гайка" таки мусить бути на свому місці та ще й добре підкручена (звісно: без шнурочків!) і де, Боже борони, щоби потяг спізнився або прийшов скорше хоч на 1 мінуту!

Ми, українці, які підчас східньо-европейської революції, яка крутилася переважно на українських землях і, яка так болючо доторкнулася цілого нашого життя; які хотіли протиставити московській анархії свою конструктивну працю, повинні особливо уважливо ставитися до маси цих фактів московського „будівництва" на Україні.

Всі ми добре знаємо, яку поважну ролю грає транспорт, зокрема залізні дороги, в житті народу, особливо в розвитку господарства, промислу, торговлі тай культури. Тому не дивуємося, що стан українських залізниць у голослівному радянському „будівництві" такий мізерний та жалюгідний, як узагалі все це бундючне „будівництво": мізерне та жалюгідне у порівнянні із західно-европейським! Але цей-же стан буде бити не менше саму Москву ніж він тепер бє нас: вже близький той час, коли залізниці будуть аж стогнати під тягарем потягів, що мусять обслуговувати всі потреби. І ось тоді, побачимо, що затівають ці порозкручувані шини, що заговорять порозбивані вагони, потріскані шпали.

Т. М.

Трудноші медичних студій для українців.

(З лікарських кол.)

Дописувач „Діла" у недавній своїй статті сказав, що найкращий рік для наших студентів-медиків був 1932/33. Це не тільки невірно, як це бачимо з табелі приняття наших студентів за останніх 7 літ, але взагалі не можна казати про якісь гарні, чи добрі роки. Принято: у 1927/28 — 15, у 1928/29 — 14, у 1929/30 — 14, у 1930/31 — 15, у 1931/32 — 3, у 1932/33 — 9, у 1933/34 — 10 (?)

Професори львівського університету, у переважній більшості ендеки, зовсім не скривають того, що вони до українців завели собі спеціяльну мірку т. зв. нумерус клявзус. Приняття залежить звичайно від звязків, або впливів. До того на рахунок українців, зачисляють москалів, москвофілів, або таких греко-католиків, що подають за свою народність польську.

Загалом з року на рік дістатися на університет щораз важче. Перед 4 літами введено примусові лікарські оглядини всіх кандидатів на студ. університету, спершу у Львові, опісля в цілій Польщі. Це зроблено під притокою, щоб виключити від приняття хорих, головно на туберкульозу. Деякий процент уже відпадає тоді. Мимоходом треба згадати, що таким способом університетська влада стягає добрий гарач від кандидатів, бо за оглядини кожний платить 4 зол. Це при числі 2500 кандидатів дає гарну суму 10.000 зол., якою ділиться кількох асистентів клінік, що оглядають і перевітлюють студентів. Перед двома роками збільшено університетські оплати вдвоє так, що тепер річна оплата виходить на 300 зол. на одного.

Перед роком лікарський виділ впровадив ще додаткові вступні іспити, бо матуральне свідоцтво йому не вистарчало. Аби наш загал мав приблизне поняття, як такі іспити виглядають, подамо деякі питання з іспитів минулого року: „Коли була битва під Маратоном; який польський поет писав про неї?" А коли студент відповів, тоді казали йому цитувати вірш з памяти. Або таке питання: „Якщо студент сидить у ванні, то що побачить, як поглядне в зеркало?" Офіціяльно це називається, що іспит має ствердити, чи кандидат приготований до лікарських студій.

Свого часу на першій конференції представників наших установ із воєводою Рожнецьким (1932) звернув представник Лік. Т-ва між іншим увагу на ці перепони при приниманні. Тоді п. воєвода заявив отверто, що університет має автономію, що професори в більшості ендеки й уряд не має на це впливу, але згодом буде старатися це змінити. Як на те зареаґували професори, бачимо з висліду приняття за 2 останні роки.

Як професори медицини ставляться до українців, можемо бачити хочби з такого факту: Перед півтора роком шукало Українське Лік. Т-во на спілку з „Відродженням" льокалю, тоді найшовся був відповідний льокаль у камениці професора Р.; уже прийшло до згоди, та власник запитався ще, для якого т-ва наймається льокаль. Колиж довідався, що йде тут про українське товариство, не хотів винайміти. На увагу, що товариства дають добрі умовини, заявив він, що льокаль може стояти порожній і 5 літ, а він українській установі льокалю не винайме. Варт згадати, що наша публика часто ще й тепер становить клієнтелю цього професора, хоч у Львові маємо вже цілий ряд своїх спеціялістів.

Таку саму політику ведуть професори при нострифікаціях закордонних дипльомів. При приниманні на львівський факультет заслонюються броком місця: клініки й катедри будовано ще при кінці минулого віку й вони можуть примістити 100—120 студентів на однім році, на більше нема місця. Колиж хто з великим накладом коштів виїде на чужину й покінчивши там студії хоче свій дипльом нострифікувати, то він тут мусить доповнювати лише кілька курсів на вищих роках, де звичайно студентів менше й місця нікому не забирає. Але й тут заведено клявзулю, що одного року у Львові може нострифікувати лише 4 лікарів-українців, 4 поляків, 4 жидів і 4 інших. Це виявив свого часу міністр Добруцький делеґації наших нострифікантів.

Таким способом не диво, що на кругло 2.000 лікарів у 3 східно-галицьких воєвідствах є лише 250 українських лікарів і нема виглядів на краще. До того нострифікації стають що-

раз важчі. Університет у Вильні рішив від нового шкільного року більше не переводити нострифікацій, а міністерство освіти затвердило з початком вересня цю постанову.

Дуже цікавим під тим оглядом є допис у „Хвілі“ (20. IX.) з Познаня про розвязку проблеми нострифікації. Опис опирається на діяграмах лікарської вистави, улаштованої з нагоди зїзду польських лікарів і природників та на інтерву з проф. Цешинським. Із львівських діяграм бачимо, що у Львові принято за останніх 6 літ 70.60 проц. р.-кат., 166 проц. жидів, 1.8% евангеликів, а решту 9 проц. мабуть українців, бо в дописі того виразно не сказано. З принятих у Львові лише 67 проц. кінчає студії. На 100 подань принято у Львові 31.3 проц., у Кракові 33.6 проц., у Варшаві 39.2 проц., у Вильні 41.8 проц., у Познані 65.8 проц.

Щодо нострифікацій, то за останніх 6 літ нострифіковано в Польщі 489 лікарських дипльомів, у тім із львівського воєвідства 103, із тернопільського 91, із станиславівського 76, із варшавського 46, із Лодзі 40, із Кракова 21, із Білостоку 20, із Волині 19, із Кельц 16, із Поморя 5, із Познаня і Шлеська по 4. Державний дентистичний інститут у Варшаві нострифікував 39 дипльомів (69 проц. поляків, а 21 проц. жидів). Найбільше нострифіковано у Вильні: 170 разів; із того 80 проц. жидів (137), 17 проц. поляків. У Кракові було нострифікацій 68, у цьому жидів 72 проц. (49), у Львові 52, у цьому жидів 64.8 проц. (35). Тут бачимо, як жиди вміли використати ту реляцію, про яку ми згадали вище: щороку по 4. У Познані нострифіковано 89 разів (64 проц. українців, 29 проц. поляків, а тільки 1 жид), а у Варшаві 145 разів, із того 87.5 проц. жидів (127).

В інтерю заявив проф. Цешинський, що львівський університет предложив проект, аби кожний університет мав річно якесь максимальне число допущених до нострифікації та щоб нострифіковано на кожнім університеті тільки дипльоми лікарів із найближчої території. На запит, що мають робити ті, яких до нострифікацій не допустять, відповів професор: **„Нехай чекають на чергу“**; а ця черга мо-

же прийти на них і по 3—5 літах. Із того наша публика може поробити висновки, чи варта видавати великі суми на висилку на чужину, коли деякий процент завсіди і так лишається на чужині і пропадає для свого народу.

У звязку з тим слід звернути би увагу нашого загалу на положення українських лікарів. Загальна криза не поминула їх, ні на провінції, ні у Львові. Усякі публичні посади для них замкнені; тих, які ще де є, постійно редукується. Лишається ще т. зв. вільна практика, що також дуже впала. Ще не булоб найгірше, якби наша публика трималася послідовно гасла „свій до свого“. Тоді й нашим лікарям велось би краще й вони моглиб більше сил присвятити громадянській праці, якої загал має право від них домагатися, як від представників незалежного стану.

На маргінесі зізнань Романа Барановського.

У деяких польських часописах як „Kurjer Lwowski“ і „Dziennik Ludowy“ появилися нотатки про те, що Українське Національно-Демократичне Обєднання використовує зізнання Барановського для порахунків зі своїми політичними противниками і тому поширює їх між своїми членами. Цю нотатку подає „Новий Час“ за „Дзєнніком Людовим“ в числі 221 з 6. жовтня ц. р. під сензаційним заголовком: „Як працює УНДО“. Від себе додає редакція „Нового Часу“ таку замітку: „Якщо це правда, то зізнання осібняка, якого відрікласє навіть власна рідня, являються віригідним матеріялом для „політичної“ партії, яка в цей спосіб бореться зі своїми політичними противниками.“

Ми вже привикли до того, що „Новий Час“ все вірить польській пресі, коли вона нападає на УНДО і арґументів головно ендецької преси уживає для боротьби з УНДО. Це вже бувало нераз і до цього ми, як сказано, вже привикли. Важнішою є справа однозгідного становища, яке в справі зізнань Р. Барановського заняла ендецька і соціялістична польська преса та „Новий Час“.

Щоби баламутство не ширилося, подам кілька виянсень. Признаємося, що до самбірського процесу привязує УНДО велику вагу і що ще нераз прийдеться його проаналізувати. Тому то на нараді Центрального Комітету зреферовано дотеперішній хід самбірського процесу, зроблено з цього висновки, а між іншим поінформовано членів Центрального Комітету про зізнання Романа Барановського. Відносно зізнань Барановського, то про них скорше була поінформована редакція „Нового Часу“, як ми. На кожний випадок нема ніякої причини скривати перед українським громадянством такі зізнання, які були зложені перед владою і про які обширно пише ендецька варшавська польська преса. Само собою розуміється, що знання їх не може нікому пошкодити. Самбірський процес, а в тому і зізнання Романа Барановського кидають ярке світло на відносини, які панують в українських підпольних організаціях, виказують деморалізацію, яка там поширилася, головно у верхівці, і параліж конспіраційних засобів боротьби. Ці справи ми висвітлюємо, бо вони мають важне значіння для майбутньости тої вітки українського народу, що живе в межах Польщі. Думаємо, що висвітлювання цілого комплексу справ, звязаних зі самбірським процесом і Романом Барановським лежить також в інтересі української молоді і правильно зробив часопис „Наш Клич“, що подав докладно і з підчеркненням зізнання ком. Бубена, який подав Чеховському як своїх конфідентів в Дрогобичині назвиська Веселого, Гавдяка, Городиського і Мотики і нічого, що діється в самбірському процесі не затаює перед своїми читачами. Коли ми ці справи обговорюємо з зізнаннями Барановського включно, то не тому, щоби зводити порахунки з політичними противниками, лише, щоби висвітлення справ причинилося до оздоровлення гнилої атмосфери. Що „Новий Час“ чи пак його редактори всі громадські справи трактують під кутом партійних порахунків, це не наша справа, це справа засобів боротьби, яких уживає т. зв. „ідеольоґічна група“ „Нового Часу“ в боротьбі зі своїми противниками.

Ніхто ніколи з нашої сторони не твердив, що всі зізнання Барановського є правдиві, а пророчистим доказом цього є становище „Діла“ і „Свободи“ в справі д-ра Григорія Лужницького. Ми цю справу могли знаменито використати проти ідеольоґічної групи „Нового Часу“, але в почутті відповідальности цього не зробили, і ждемо висвітлення справи. Прошу уявити собі, що писав би „Новий Час“, колиб д-р Лужницький був випадково членом УНДО, або членом редакції „Свободи“. Зізнання Романа Барановського характеризують знаменито відносини у підпіллю без огляду на відсоток правди, який в них находиться. Ми інформуємо про них наших діячів, хоч ті зізнання в прикрий спосіб атакують мене особисто і деяких інших членів УНДО.

Самбірський процес міг більше прояснити справу і на мою думку оборона підсудних не стала на повній висоті, бо не висвітлила багато темних сторінок нашого життя, не потягнула за язик своїми питаннями багато осіб, яких зізнання могли би причинитися до оздоровлення українського громадського життя.

Закривання болючих сторінок життя, хочби вони були найприкріші, може важко пімститися у майбутньості і є опортунізмом найгіршої сорти і дуже нам жаль, що редактори „Нового Часу“ цього не розуміють.

Володимир Целевич

Голод на Радянській Україні.

АКЦІЯ ДОПОМОГИ В АНГЛІЇ.

Від кількох днів перебувають у Льондоні українські парляментаристи з Румунії, сенатор д-р Володимир Залозецький і посол Юрій Сербинюк. В порозумінні з Комітетами Рятунку України інформують вони англійські кола про дійсний стан на Україні та про хід допомогової акції веденої по всіх землях, де живуть українці (поза межами Радянщини).

За посередництвом Українського Бюра в Льондоні зустріли згадані представники визначних парляментаристів усіх партій як також представників найбільших англійських гуманітарних установ. Англійці поставилися з великою прихильністю до допомогової акції українців, а маючи вже досвід зі своєї праці на Радянщині підчас голоду в роках 1921-1922, готові допомогти їй. Бажають тільки, щоб акція мала чисто гуманітарний характер.

Поставлено основи до заснування спільного комітету важніших гуманітарних інституцій, який мав би випрацювати програму допомогової акції в Льондоні та перевести її в життя.

Побут українських парляментаристів з Румунії в Льондоні причинився в дуже великій мірі до поширення і спопуляризовання допомогової акції в Англії. Після закінчення нарад виїдуть парляментаристи ще цього тижня домів, відвідуючи по дорозі українські допомогові комітети в ріжних краях, щоб зазнайомити їх з дотеперішніми осягненнями.

(Укбюро Льондон).

ЕКСПЕРИМЕНТ ДОВЕДЕНИЙ ДО АБСУРДУ.

Бельґійський денник „Ліберальна Фляндрія“ в числі з 2-го вересня помістила передовицю п. з. „З приводу нещастя України“, яка починається так:

„Отже Україна вмирає. Українці вимирають з голоду. Це велике нещастя не тільки для України та українців, але й для всієї території Росії, Европи, навіть для всього світа. Бо ця конаюча земля була колись великою фабрикою первісних засобів поживи. Там, де нині люди вмирають від голодового виснаження, розкішні жнива давали удосвіль хліба не тільки населенню України, але й всім мешканцям середущої Европи. Земля там не змінилася, тільки змінилися люди. У цьому треба шукати причини великої драми, в якій жертвою паде цілий нарід“.

Автор статті Арман Беґетс проводить думку, що нинішний голод це ніщо інше, як тільки природний наслідок експерименту, щоби здійснити практично соціялізм. Приклад голодної України — соціялізм доведений до абсурду фанатиками, одночасно осторога для інших европейських держав.

Присуд на берестейських вязнів правосильний.

Найвищий Суд у Варшаві затвердив присуд апеляційного суду, яким засуджено берестейських вязнів: пос. Дібуа, б. пос. Мастека, б. пос. Прагера, пос. Цьолкоша і б. пос. Путка по 3 роки вязниці, послів Барліцького, Керніка і Лібермана по 2 і пів року вязниці, б. пос. Баґінського на 2 роки вязниці і пос. Вітоса на півтора року вязниці. Крім того послів Дібуа і Цьолкоша та б. послів Мастека, Прагера і Путека позбавлено горожанських і політичних прав на 5 літ, інших на три роки.

Наслідком додаткових кар засуджені посли Ліберман, Кернік, Вітос, Барліцький, Цьолкош і Дібуа тратять посольські мандати, а Праґер, Путек, Ліберман і Кернік, що є адвокатами, будуть скреслені з лісти адвокатів.

Дальша доля засуджених залежить від президента республики.

Громадські вибори в листопаді.

У Варшаві були минулого тижня воєводи у звязку з виборчою акцією щодо громадського самоврядування. Зачувати, що вибори до сільських громад відбудуться в листопаді ц. р. Опісля будуть вибори до міських громад. Від нового року в цілій Польщі будуть громадські уряди, вибрані на основі нового самоуправного закону.

—o—

У справі арештованих під Надвірною.

Пишуть нам:

Прокураторські доходження у справі арештованих під Надвірною здогадних членів ОУН вже покінчені. Акти відступлено до переведення слідства слідчому судді Домбровському. Слідство ведеться проти 20 осіб. Дванацять із них арештовано під Надвірною, а вісім додатково.

Як „Діло" вже подавало, арештовано: Юрка Онишкевича, Володимира Явнича (Львів), Володимира Гайдюка (Луцьк), Костя Петрочука (Киверці), Володимира Мороза (Заставче ад Підгайці), Василя Заставецького (Литвинів, пов. Підгайці), Володимира Бідулу (Бережани), Гриця Барабаша (Конюхів, пов. Стрий), Дмитра Коринця (Завадів, пов. Стрий), Петра Гоголя (Станиславів) і братів Михайла та Юрка Вінтонівів (Пасічна, пов. Станиславів). Додатково арештовано опісля: Миколу Ясінського (Станиславів), Миколу Барана (Завадів, пов. Стрий), Івана Будьковського (Сколе), Рому Чорну, Івана Урбана, Бедрила, Павлиша і Маркіяна Охримовича (Львів).

Обороною обвинувачених поділилося кількох станиславівських адвокатів, які також доставляють арештованим харчі. Харч (сухий, не варені страви), подається кожної пятниці, а саме першим дванацятьом уже від 8. 9. 1933., а дальшим вісьмом від 6. 10. 1933. Є можливість дістати дозвіл на доставу арештованим теплого одягу й коців. Можна також зложити у вязничній канцелярії гроші до диспозиції арештованих. Побачення покищо виключені.

Колиб родина арештованих бажала дістати ближчі інформації щодо поодиноких арештованих або поради, може звернутися на адресу: д-р Олександер Чорнєнко, адвокат у Станиславові, Ґолуховського 17.

Посвячення церкви в Підлютім.

Дня 27. вересня ц. р. в свято Воздвиження Чесного Хреста, Екск. Митрополит Андрей посвятив церкву в Підлютому, і при тій нагоді виголосив прегарну проповідь про значіння посвячення церкви, з поясненням обрядів, які вяжуться з посвяченням церкви. Екск. Митрополитові асистували о. крил. О. Ковальський і місцеві священики, а СС. Василіянки звеличали це свято своїм прегарним співом.

—o—

Тітулеску приїде до Варшави.

Міністр Бек виїзджає в пятницю з Женеви до Варшави. З ним приїде до Варшави румунський міністр закордонних справ Тітулеску. Метою приїзду Тітулеску є виміняти ратифікаційні документи пакту про дефініцію напасника, який заключили в Льондоні з 8-а державами. Пакт передбачує, що держави, які додержали ратифікації, складають ратифікаційні документи урядові СРСР і від тоді стають членами пакту. Тому, що Румунія не вдержує дипльоматичних звязків із СРСР, мін. Тітулеску доручить у Варшаві ратифікаційні документи мін. Бекові та большевицькому послові у Варшаві Овсієнкові.

—o—

Страйкові заворушення в Америці.

НЮ ЙОРК, 6. 10. ПАТ. В околицях Пітсбурга прийшло до сутички між поліцією і страйкуючими робітниками. Розганяючи демонстрантів, поліція вживала бомб, виповнених сльозним газом і арештувала багато осіб. В сутичці багато демонстрантів ранено. В Гарісбурзі, в стейті Іллінойс, з приводу страйку прийшло до заворушень, в яких десять осіб потурбовано.

НЮ ЙОРК, 6. 10. ПАТ. В Ембрідж, в стейті Пенсильванія, в часі сутички страйкуючих робітників з поліцією одну особу вбито, а 15 ранено. Поліція вжила сльозних бомб.

Розправа за вбивство Голувка.

Тринацятий день розправи.

(Від нашого кореспондента.)

Промова д-ра Степана Шухевича.

БІЛАС І ДАНИЛИШИН.

Промовець пригадує, що був оборонцем пок. Данилишина. Для нього вже тоді справа мала два моменти: чи Дмитро Данилишин був виконавцем убивства, а друга справа — хто його до того вбивства штовхнув. Данилишин ніколи до вбивства не признався, мовчав, обтяжують його вправді зізнання Василя Біласа і Мотики, але треба знати психіку співобвинувачених. Ніякий оборонець не може признати вини свого клієнта, якщо вона не є на 100 відс. доказана і як довго він сам перечить або мовчить. Про зізнання Данилишина перед суддею Скуржинським промовець на наглому суді ще не знав. Промовець завжди льояльно ставився до судових актів. І тому нині **не квестіонує факту участи Данилишина в убивстві пок. Голувка.** Бо оборона не хоче — як казав прокуратор — „затемнювати справи своєю обороною". Останні слова Данилишина були звернені до оборонця, але це тайна сповідника. Остається протокол п. Скуржинського.

ПРАВДА ПОТРІБНА ОБОМ СТОРОНАМ.

Однак не задля затемнення справи, а саме для ствердження обєктивної правди, промовець стверджує, що **розправа таємної історії вбивства Голувка не вияснила.** Не відкидає ніяких концепцій і нічого напевне не твердить. Правда скорше чи пізніше на яв вийде і тому ніхто нині не схоче її фальшувати. Правда є теж в інтересі не лише українськім, але й польськім.

ВАРТІСТЬ ЗІЗНАНЬ ІВАХОВА.

Колиб промовець мав безпосередні інформації від ОУН, то цього не скривав би. Але їх не мав і не має і знає лише те, що було прилюдно зі сторони ОУН оголошене. Відомим є оголошений полк. Коновальцем перерив актів саботажів. Правда, свідок Івахів — уперше в цьому політ. процесі — закинув полк. Коновальцеві дволичність, але п. Івахову вірити теж не можна. Бо взагалі до зізнань п. Івахова треба ставитись з найбільшою резервою, тим більше, що чейже він закинув брехливість і п. Кухарському і п. Сохацькому, яким не вірити нема підстав. Коли приймаємо, що конспірація є підставою ОУН, то дволичність конспірації давно вже розвалилаб ту організацію. П. Івахів впевняв, що після інструкції про зупинення актів саботажів, прийшла друга інструкція про дозвіл на деякі категорії саботажів і актів терору. Де є та інструкція? Якщо п. Івахова поінформував про це Барановський, то це така сама правда, як багато інших, вложених Барановським.

В усякому разі в даному випадку ані не вийшла від проводу ОУН думка ані апробата — це глибоке пересвідчення промовця. Однак в імя безоглядної правди, промовець і цього не твердить рішуче, — дивується лише, чому без 100 відс. доказів твердить те п. Шурлей. Також на думку промовця — від комуністів ідея того вбивства не вийшла. Не тому, що п. Івахів пояснював, що якась там ухвала московського конгресу забороняла акти саботажу і вбивства; бо чейже сам промовець боронив комуністів в одному процесі у Луцьку, де були саботажі і була „мокра робота" і всіх обвинувачених засудили.

ОУН І КОМУНІСТИ.

В дальшому промовець виказує, що поміж ОУН і комуністами не має спільних точок. Комуністи намагаються втиснутись до всіх можливих товариств і організацій, але це не є звязок. Твердити, що ріжні ідеольогічні українські групи, це „все одно" — це є найбільшим невіжеством в українських справах. Націоналісти напали на консулят СРСР у Львові. Чому про цей факт не згадав п. прокуратор? Через неправду не можна дійти до правди.

НИЗИ ОУН.

Є ще дві концепції: що вбивство виконали низи ОУН, та що — вкінці стало воно наслідком провокації. Низи ОУН цікавлять промовця, як оборонця Бунія. Приїзд посла Голувка до Трускавця був такою подією, яка сама собою насувалася як тема розмов між хлопцями. „Варта щось з тим польським послом зробити" могло значити: вибити Голувка, обкидати яйцями, вибити шиби в його кімнаті — але чому мав думати відразу про вбивство молодий 18-літній хлопець?! На Мотиці і Гнатові вривається нитка інспірації чи ініціятиви до вбивства. Промовець був припадково присутній при тому, як страшенне схвильований був полк. Сушко, коли почув про вбивство Голувка. Ні, краєва команда ОУН наказу до того вбивства не дала. Наказ вийшов зпоза Трускавця. Промовець глибоко переконаний, що — з Дрогобича. У Дрогобичі були дві особи: Коссак і Барановський. Коссак перевів літо 1931 у Мізуні — там само, де був „з одною невістою" ком. Чеховський. Чи можна повірити, щоби Коссак, як організатор того убивства, не хотів залишитися в час убивства на очах комісаря політ. поліції далеко від місця убивства, лише їхав наче в петлю до Стрия! Зате промовець знає, що **на день перед убивством і день після убивства був у Дрогобичі Барановський.** Не будучи прокуратором промовець не обвинувачує Барановського. Своїх поглядів не накидає теж лаві присяжних, — але звертає ува-

гу на ріжні можливости правди, яка не була тут виявлена.

В суді треба звертати увагу на кожне слово. Тому, коли обвинувачується Буній в участи в убивстві, треба тямити, що Буній до останнього моменту не знав про термін убивства, а дальше, що старався бути якнайдальше від убивства...

ЛИЦАРСЬКІ МЕТОДИ П. ШУРЛЕЯ.

„Той зробив, кому це корисно", казав п. Шурлей і накинувся на п. Луцького, — а фактично через особу п. Луцького на всіх нас, українців. Чому п. Шурлей не питав п. Луцького тут на салі, лише чекав, аж свідок вийшов зі салі і виїхав, щоби позвочно питати його: „яке вбивство є розумне?" Це не є лицарська поведінка. Пос. Луцький казав, що вбивство Голувка було надзвичайно шкідливе для українців, — але не казав, що воно було корисне полякам! Посол Луцький належить до політиків, які стоять на реальному грунті. Коли панове в той спосіб трактуєте такого чоловіка, то яким правом маєте дорікати нам, що нема розмов між українцями та поляками?! Становище п. Шурлея було становищем найбільш шовіністичної польської преси!...

Неможна так нам казати, що ми йшли за презентами до Женеви. Це образа — одна з численних образ, якими орудував п. Шурлей. До когож український нарід має мати довіря, а до кого ні — це українська справа і ніхто не має права давати нам тут поук. Українські виборці мали і мають довіря до п. Луцького як свого посла, пан прокуратор мав до нього довіря, покликуючи його на свідка, і цілком байдужою є річю, чи хтось третій довіряє йому тут чи ні.

Промовець з черги займається дефініцією поняття державної зради, після чого пояснює, в чому лежить суттева ріжниця легальної та нелегальної боротьби. У звязку з пояснюванням характеру ОУН та її кадрів, промовець зупиняється на характеристиці української молоді, в якої любов батьківщини доходить аж до гістерії.

ПРЕДСІДНИК ПЕРЕРИВАЄ.

З моментом, коли промовець починає займатися особою Барановського — предсідник перериває йому і не дозволяє говорити про іншого обвинуваченого, як лише про клієнта оборонця, Бунія. Схвильований оборонець обмежується до слів „прошу уневиннити Олександра Бунія" та зрікається якихнебудь дальших виводів.

Промова обор. д-ра Кміцикевича.

Оборонець обв. Мотики обмежується виключно до вияснення ролі Мотики у справі вбивства Голувка, при чому ніяких політ. моментів не торкається. Характер промови чисто формально-юридичний.

Чотирнацятий, останній, день розправи.

Оборона Барановського йшла від першої хвилини по тій лінії, що Барановський був вірним і льояльним співробітником поліції і найшовся на лаві обвинувачених через якесь дивне „непорозуміння". Тої самої лінії тримався теж його оборонець з уряду, жидівський адвокат із Самбора, д-р Кройценавер. Цей адвокат не був зовсім захоплений, що дістав несподівано таку місію. До виконування такої місії не мав найменшої охоти. Жалівся вічно перед журналістами, що справа Барановськоог закаламутила йому його спокійне життя, що він „не хоче скомпромітуватися" і що був би надзвичайно радий, коли би того тягару спекався у користь якогось заступника. Було прилюдною тайною, що д-р Кройценавер навіть шукав такого заступника серед самбірських адвокатів... Українська революційна організація, польська поліція, конфіденти, провокація, суперечки на салі між високими державними урядовцями з ресорту служби безпеки, — все це чинники, з якими д-р Кройценавер, порядний і солідний провінціональний жидівський адвокат ніколи не мав до діла, яких не знав і — не хотів знати. Іноді аж жаль було глядіти на ту людину, як вона вертілася серед хаосу справ, серед політичних питань та проблем адміністраційної системи, — серед яких не визнавався і яких не хотів торкатися, — просто лякаючися зторкнути і наразити собі котру небудь із заінтересованих сторін... Не диво, що такий оборонець, не хотячи „експонуватись", ступав у виконуванні свого обовязку, як по шклі. Цим теж треба пояснити дуже обережний, хоч з патосом виголошений, тон промови, виголошеної д-ром Кройценавером наприкінці розправи. Найцікавішим моментом тої оборони була скарга в імени Барановського на „невдячність поліційного Олімпу"...

СУМНИЙ ОБОВЯЗОК.

Д-р Кройценавер, оборонець обв. Барановського, пригадує на вступі, що він є лише оборонцем з уряду. Одначе тому, що устрій судівництва й адвокатури накладає на оборонця з

уряду також обовязок боронити його клієнта, боронитиме його по найкращій волі і силі. З цілого того вступу виходить, що обор. виправдує себе (перепрошує тіни Голувка й вдову по ньому!), що мусить Б-го боронити, але це його „сумний" обовязок... Цей обовязок каже всетаки співпрацювати при висвітленні обєктивної правди. Ту правду оборонець уявляє собі вільну від усяких настроїв, якими просякла судова саля — і край далеко поза салею.

„МАЙСТЕРНЕ ПАВУТИННЯ."

Єдиною виною, яку закидає Барановському акт обв. на підставі ствердженого факту, є те, що він на пів року перед убивством Голувка передав був Гнатову револьвер. Друга вина — що був членом ОУН. Беручи під увагу ті два фактичні моменти, треба дивуватися тому майстерному павутинню, яким опутано призвище Барановського. До того павутиння додано ще містерію проданого револьверу, забуваючи, що той револьвер він продав явно, подаючи купцеві Купчинському своє назвисько і свою адресу, — продав на підставі порозуміння з ком. пол. Чеховським. Чеховський злегковажив вістку про револьвер. Але не вважаючи на те становище Чеховського —Барановський все таки не затаював справи, з якої ваги мусів собі здавати справу: перед кількома найвищими представниками влади у воєвідстві він удруге сказав про револьвер і таким робом він, а не хто інший, виявив виконавців убивства Голувка. Якщо нема безперечних доказів, що те, що каже підсудний, є брехнею — судді мусять вірити йому. Тимчасом Барановський предявив докази на правду своїх зізнань: ті його зізнання потвердили свідки Івахів, Чеховський, а частинно поліц. асп. Бубен. Виключати можна лише явища фізичної неможливости, як напр. одночасну присутність людини у Самборі та Кракові. Але не можна виключати можливости, що Чеховський не забрав негайно від Барановського револьверу — цього не можна. Колиб оборонцеві давали той револь-

вер — він тримався би його зубами. Але Чеховський міг зробити дурницю. Потвердили це два високі поліційні достойники, два високі „специ" від слідчої служби — Білевич і Чеховський. Промовець дістав кілька листів з характеристикою Івахова. Він тих листів читати не буде, але без огляду на все, що кажеться про Івахова, — Івахів є „капацітас" у ділянці служби безпеки!...

ВАРТІСТЬ ШПИГУНА.

Закид контррозвідки Барановського є нісенітний, якщо зважимо, що він чейже з[illegible]ся до Праги, щоби з рук Коновальця дістати високе становище в ОУН — з відома Івахова! Довір, яке здобув собі Бар. в колах О. У. Н., є його заслугою. Чим більше довіря і почестей має у тайній організації шпигун, поліційний конфідент, тим більша його вартість для поліції, тим кращий він шпигун. В Австрії був геніяльний шпигун — полк. ген. штабу Редль. Промовець не розуміє, як можна спецову казати

Зізнання атентатчика.

ВІДЕНЬ, 5. 10. ПАТ. Поліційне слідство виявило, що зізнання Дертіля в деяких місцях неправдиві. Дертіль зізнав, що револьвер, із якого стріляв до канцл. Дольфуса, мав уже давно. Слідство виявило, що Дертіль вистарався револьвер кілька днів перед атентатом від одного знайомого за 10 шілінгів, одначе грошей тих не заплатив. У слідчому арешті є 7 Дертілевих приятелів. Усі вони нац. соціялісти. Дертілевого вітчима та маму вчора знову переслухували, потім їх замкнули в слідчому арешті.

—o—

Ляйпціґський процес.

ЛЯЙПЦІҐ, 5. 10. ПАТ. У процесі за підпал райхстаґу суддя на основі зізнань свідка Альбера доказував, що Лібе із пакетом у руці критичного дня пішов на II. пов. райхстаґу. На це обв. Торґлер запримітив, що так нужденно зодягнений Лібе був би не дістався до райхстаґу. Кожного, що входив, леґітимували й відпроваджували на салю службовці райхстаґу. Запитаний про це обв. Лібе сказав, що прилучився був до проґульки. Прокуратор спитав Торґлера, чи він сам приймав у себе лише людей порядно зодягнених. Торґлер відповів, що приходили до нього делеґати в робітничих блюзах, та тоді службовці райхстаґу пильно слідкували за ними. Обв. Торґлер зізнав далі, що був у ресторані Ашінґера з приятелями й тут в 10. год. кельнер сказав йому про пожежу райхстаґу. Обвинувачений та товариші думали, що то жарт. Потім поїхали трамваєм до Алеї Побіди й відси приглядалися пожежі.

Переносять процес.

ЛЯЙПЦІҐ, 6. 10. ПАТ. Преса повідомляє, що перша частина процесу за підпал райхстаґу закінчиться в суботу 7. жовтня. Далі процес відбуватиметься в Берліні 10. жовтня. В понеділок перевезуть судові акти до Берліна.

шпигунові старатися за найбільше довіря тайної організації, ввійти туди, працювати як революціонер, а потім звертати проти нього вістря і саджати за те на лавку обвинувачених! Це противиться здоровій льогіці. Апольо з імени погибшого Гектора кидав громи на невдячність богів. Барановський має повне право жалітися на невдячність поліційних богів. Барановський приніс поліції гекатомби жертв ОУН. Цілий трускавецький гурток видав „як на тарілці". З призначеної нагороди за голову Косака 2000 зол. — 500 зол. дістали агенти, а 1500 зол. Барановський. Він видав плян замаху на Східні Торги. Детайлів конфідент не може ніколи знати. Детайлі завсіди можуть його деконспірувати, — а зрештою детайлів він не мусів знати, будучи лише конфідентом...

Оборонець не був ніколи в конспіративній організації (та „заява" викликує усмішку на устах усіх суддів та слухачів, які не мають ніякого сумніву щодо страху д-ра Кройценавера перед конспірацією) — але знає, що чейже кожна конспіративна організація хоронить себе перед конфідентами і в найважніших справах виготовляє свідомо подвійні пляни — для конфідента і для виконавця. Колиб Барановський навіть достарчив поліції фальшивий плян саботажу — то і це не булоб його великим гріхом і доказом зради супроти поліції.

„СТОВПИ" ОБОРОНИ БАРАНОВСЬКОГО.

На суді явилися два найвищі представники слідчої львівської служби — Івахів і Білевич — які ствердили, що Барановський був вірною розвідчої поліційної служби. Ті свідки стали „стовпами" („філярами") оборони Барановського і ті „стовпи" є непорушені. Проти Барановського висувають підозріння, злогади щодо зради поліційних інтересів, ріжні поверховні позори, але ні одного наявного доказу.

КОНФІДЕНТ І ГНАТІВ.

Оборонець репродукує розмову Барановського з Гнатовом на тему замірів Гнатова. Барановський розпитував про пляни Гнатова. Довідавшись про пляни нападу на банк — Б. звернув увагу свому розмовцеві, що чейже ОУН веде тепер легальну роботу і не дасти дозволу. „Дозвіл мені непотрібний, зроблю на власну руку". „А гроші?" — розпитує обережно конфідент. „Гроші дасть банк". „А зброя?" „Зброї не маю". Барановський теж не мав при собі [illegible], але за кілька тижнів позичив револьвер і передав Гнатову. І тут промовець висловлює свої [illegible] сумніви: яким робом Гнатів, визначний боєвик ОУН, не міг здобути собі іншими шля-

хами револьвери, лише від Барановського! Яким теж робом сам Барановський, якщо дійсно був би чільним членом ОУН, не міг дати Гнатову цілої скриньки револьверів, лише мусів позичати його від гімназиста, як студент від студента позичає фрак?! Усі ці твердження поліції є гіпотезою, яка має дуже крихкі підстави. Це загальники, натягані до тези акту обвинувачення. Єдиний, хто міг би ту тезу потвердити і вірно репродукувати звязки Барановського з Гнатовим — міг би лише сам Гнатів. А Гнатова чема.

КРАЙ ГУДЕ ПРО КОНФІДЕНТА.

Від кількох тижнів край гуде про українського конфідента поліції. Коли би справді Барановський був на службі контррозвідки ОУН — невже ніхто з провідників тої організації не старався би регабілітувати Барановського? Невже ніхто з них не дострачив би судові доказів по лінії тези обвинувачення, що дійсно Б. був на службі революційної організації.

Мовчанку ОУН уважає найкращим доказом, що Б. не мав і не має нічого більше спільного з ОУН, як лише службу поліційного конфідента. З другого боку оборонець відпекується, наче би на мить солідаризувався з підозріннями „Фоссіше Цтг.", та вірить у невинність польських органів безпеки.

КРІВАВЕ ПЯТНО.

Оборонець просить вибачення у свого клієнта, що не буде його щадити в оцінці його етичної вартости. Перехід на службу поліції за те, щоби за гроші видавати своїх товаришів, — той факт витиснув кріваве пятно на чолі Барановського. Але це не є злочин з погляду карного закону і за це не можна судити в суді. І тому можна було рівно казати про Барановського, кидати на його імя такі тіни як заміри „мокрої роботи" та вбивства Федусевичівної, — а проте кінець кінцем судова розправа не доказала правильности акту обвинувачення. Тому оборонець уважає, що Барановський мусить бути звільнений зовсім від усякої вини і кари.

Всі обвинувачені зрікаються останнього слова.

Ціла, вщерть виповнена саля розправи, з великим зацікавленням ждала останнього слова обвинувачених. Були поголоски, що Барановський виступить в останньому моменті з якимись новими ревеляційними заявами. Тому факт, що всі обвинувачені по черзі зреклися останнього слова — викликав велике розчарування ласої на сензації публики.

З черги предсідник виложив присяжним суддям законні постанови карної процедури. Трибунал може виміряти кару від 6 місяців до 15 літ.

Усі сподівані репліки прокуратора, д-ра Шурлея та оборонців відпали. Було це теж несподіванкою, тому, що загально сподівалися головно нового виступу п. Шурлея, якому булиб напевне відповіли ще українські адвокати.

Після півторагодинної наради проголошено

вердикт присяжних суддів:

БУНІЙ — голосів: 1. гол. питання (співучасть у вбивстві) 12 „так". 2. гол. питання (членство в ОУН) 9 „так" 3 „ні".

МОТИКА 10 „так" 2 „ні".

БАРАНОВСЬКИЙ: 1 гол. питання 8 „так" 4 „ні". 2. гол. питання 10 „так" 2 „ні".

Прокуратор жадає приноровлення до обв. Бунія як моменту **обтяжуючого** те, що він перший піддав думку вбивства Голувка, а як моменту **облекшуючого** — його молодий вік у моменті злочину. Супроти обв. **Мотики** обтяжуючим моментом є його найвища з усіх учасників убивства інтелігенція, а облекшуючим — його пізніше зізнання перед владою. **Барановський** не має за собою ніякого моменту облекшуючого.

Обор. д-р Рогуцький спростовує, що в обв. Бунія не було ніякої „зависти", як підложа його вчинку, лише добре або зле зрозуміла любов батьківщини. **Д-р Кміцикевич і д-р Кройценавер** підносять моменти облекшуючі їх клієнтів.

Присуд.

Буній — 10 літ,
Мотика — 6 літ,
Барановський — 10 літ

всі з позбавленням громадянських прав на час кари.

ПОМЕР ВИДАВЕЦЬ.

ЛЬОНДОН, 6. 10. ПАТ. Помер віцеграф Ковдрей, відомий міліонер, бувш. видавець „Вестмінстер Газет".

НОВИНКИ

— **Філія Союзу Українок-Емігранток** у Львові уладжує Чайний Вечір при вул. Рутовського 22. Вступ за добровільними датками. В концертовій частині беруть участь відомі артистки В. П.: **Марія Свірська і Фатима Омелянович Павленко.** Дохід призначений для бідних дітей і сиріт емігрантів. 1-1

— **Арештування.** В пятницю, 29. вересня ц. р. арештувала поліція в Бірчі Зенона та Володимира Команицьких і Костишина, яких відставлено до арештів у Сяноці. Прокуратор веде доходження за розкидання летючок ОУН.— В Сольці пов. Дрогобич арештовано 26-літн. коваля Дмитра Айдукевича під замітом, що ушкодив у ночі портрет през. Мосціцького та державного орла в місцевій школі.

— **Конкурс на памятник Шевченка в Харкові.** У Харкові отворена тепер виставa проектів памятника Шевченка, що має бути поставлений у Харкові і на могилі поета в Каневі на місці давнього хреста. Виставлено 30 проектів, з яких більшовицька преса відмічує проект Петрицького і Кричевського.

— **Редукції в Касах Хорих.** У звязку з реорганізацією Кас Хорих одержали вимовлення всі лікарі й урядовці тієї інституції. При новому принимманні службового персоналу буде стосована редукція етату й платень. Реорганізаційний плян полягає на тім, що доходи лікарів будуть залежні від грошевих вплывів Кас Хорих. Кожний лікар, який мав досі постійну місячну плату, тепер буде діставати означений процент від дійсних вплывів.

— **Нова телефонічна оплата.** Як відомо, телефонічну оплату за заложення телефонічного апарату обнижено до 65 зол. Та обнижка, що має на меті побільшити число абонентів на львівській телефонічній сіті, як нас повідомляють, є часова і має обовязувати до відкликання.

— **Чого у Львові не викрили?** Останнє число видавництва „Львів у цифрах" принесло цікаву статистику, що дає огляд злочинности у місті за пів року. Між іншим не викрито в часі від січня до червня н. р.: 7 касових крадіжей з вломом, 10 залізничих крадіжей без вломy, 324 мешканевих крадіжей без вломy, 319 мешканевих крадіжей з вломом, 84 склепових крадіжей з вломом, 60 склепових крадіжей без вломy, 465 інших крадіжей з вломом, 1375 крадіжей без вломy, 252 кишенкових крадіжей, 19

крадіжей з поля і ліса, 3 злочинних підпалів, 5 грошевих фальшівництв, 1 пачкарство, 1 фальшівництво печатки, 1 вбивство. Разом не викрито 4.024 випадки.

— **Самогубство чи душогубство?** Перед кількома тижнями згинула в Скнилові під Львовом 27-літна Камілія Ярошівна, телефонічна урядничка зі Львова. Підчас її смерти в мешканні був її наречений, плютоновий з 6. п. лет. Н. Куля була вистрілена з його службового револьвера. Доходження військової жандармерії й поліції ствердило, що Ярошівна відобрала собі життя нібито тоді, коли він виходив з мешкання. Тимчасом її родичі запевнюють, що вона не мала найменшої причини до самогубства, і домагаються, щоби перевести слідство в напрямі злочину вбивства.

— **З життя вбивника.** Свого часу голосна була у Львові справа Філясевича, який вбив студента Корнеллю. Філясевича звільнили були перед речинцем із тюрми, він виїхав до Америки, потім вернувся до Польщі та в Варшаві оженився з дочкою графа Д. Та жив Філясевич таким життям, що жінка мусіла покинути його. Тепер Філясевич запізнався з якоюсь касіеркою та жив з її грошей. 27. липня кількох людей за намовою Філясевича уладило напад на фірму, в якій працювала згадана касіерка. Вони звязали касіерку та забрали 800 зол. Філясевича арештували.

— **За зранення поліційного агента.** Обвинуваченого Меду, який на вул. Францішканській у Львові постріляв поліційного агента, боронитиме д-р Ганкевич. Ще має запасти рішення, чи Меда стане перед наглим судом.

— **Гроші в ліжку.** Емілія Л., приватна урядничка, замешкала при вул. Домагалічів у Львові, їздить часто на провінцію по інкассо для своєї фірми. Перед кількома днями привезла суму 1.700 зол. і сховала в коробці в ліжку. На другий день, ідучи до бюра, хотіла взяти зі собою гроші, але в ліжку їх не найшла. В розпуці, що гроші хтось її вкрав, рішила відобрати собі життя й напилася денатурованого спірту. Покликаний лікар уділив їй першої помочі і коли клали її до ліжка, найшли в ньому коробку зі всіми грішми.

— **Львівська хроніка.** На пл. Краківській арештовано Влад. Гриника, Яна Якого і Каз. Ригозевича із Замарстинова, що ошукували людей в гру „три карти". — В парку Костюшка підрізала собі жили в руках і напилася отруї невідома жінка. — На вул. Глибокій найшли 18-літню Марту Ковалюк, служницю, що зажила в самогубному намірі сублімату тому, що втратила місце бони. В грізному стані забрали її до шпиталю. — Суд засудив Марію Шафранську на 2 роки вязниці за вбивство свого любовника Ів. Лозинського. — Суд у Львові увільнив Филипишина й тов. від закиду фальшування залізничих білетів.

— **Перед смертю таємного міліярдера.** Від
кількох місяців умирає один із найбільше таєм-
них світових потентатів Базіль Загарофф, зпохо-
дження грек, що дивними шляхами дійшов під-
час ріжних воєн до міліярдового майна і мав
вплив на політику цілих держав. Має він 83 ро-
ки і від 50 літ грає за кулісами европейської іс-
торії небувалу ролю. Він постачає народам і
державам зброю або фінансує сильних, щоби
були ще сильніші. Почав він від торгівлі збро-
єю на Балканах, згодом став заступником ан-
гальо-шведської фірми для виробу зброї у Льон-
доні. Перший його міліоновий інтерес почався
з Еспанії, другий у південній Америці, де він по-
стачав муніцію одночасно двом ворожим дер-
жавам. Скільки заробив він на останній війні та
попередніх, цього ніхто не знає. Його відзна-
чення: ордер французької почесної легії та ан-
глійський титул „сера" мають своє джерело у
його воєнних інтересах. Цю тайну міг би був
вияснити щоденник Загарофа, який він вів дов-
гі роки і який минулого року власноручно спа-
лив. Так пропав один із найцікавіших докумен-
тів світової війни, з якого люди могли довіда-
тися, як доля міліонів і цілих народів залежала
від звичайних купецьких спекулянтів.

—o—

Дописи.

КАЛУЩИНА.

Просвітна анкета. У звязку з акцією „розвантажен-ня" складу книжок Гол. Т-ва „Просвіта" відбулася в понеділок 2. жовтня ц. р в Калуші у салі Т-ва „Сокіл" в год. 12-ій вполудне просвітна анкета для відпоручників читалень. На анкеті було заступлених 18 читалень 18-ти відпоручниками. Анкету отворив голова філії п. Миговичч П., подаючи ціль її скликання та в коротких словах намітив пляни допомоги Гол. Т-ву у розвантаженні складу книжок. Після того урядовець філії п. Король Іван виголосив реферат про книжку і її завдання. По короткій дискусії зібрані одноголосно ухвалили: а) Піти назустріч Гол. Т-ву та солідарно допомогти у розвантаженні складу книжок, закуповуючи на сплати бібліотеки в такій ціні, яку на кожну читальню зокрема назначить філія. б) В найкоротшому часі перевести на засіданнях виділів читалень ухвалу щодо закупу бібліотек на сплати та найдальше до 15-го жовтня ц. р. передати філії потрібні декларації та відписи протоколів. Намічено по читальнях в осінньо-зимовому сезоні відбути „свята книжки" з доходом на бібліотеку та зокрема подбати, щоби проектована філією збіжева збірка на книжку в днях 5.—13. листопада принесла якнайкращий вислід. В тій цілі читальні вже заздалегідь подбають про добрих збірщиків та подадуть їх імена найдальше до 15-го ц. м. до філії. Зібрані радо приймають проект філії влаштувати в місяці листопаді районові курси куховарства для жіноцтва, яке таким робом має зеднатись до освітньої праці по читальнях. При нагоді згаданих курсів буде поведене навчання неграмотних. По обговоренні організаційних справ анкету покінчено в год. 2.30 попол.

Медична вистава. Українське Гігієнічне Т-во у Львові влаштовує у днях 15.—22. жовтня ц. р. в салі Нар. Дому в Калуші свою виставу. Відкриття вистави довершить п. д-р М. Панчишин, який у неділю 15-го жовтня в год. 12-ій вполудне виголосить у салі Народнього Дому реферат про туберкульозу.

ХОДОРІВЩИНА.

Свято „Рідної Школи" в Ходорові. Вже від кількох літ запанувала у нас дика психоза, що особиста ненависть до якоїсь людини вистарчає, аби не старатися заступити її в якійсь установі іншою людиною, якої бажав би собі загал, але — валити установу. Це стрічаємо на кожному кроці в центрі і на провінції, це стрічаємо в розвязці питання „старі і молоді", це не оминає і такої для всіх важної установи, як „Рідна Школа". В дні 24. вересня ц. р. мав я нагоду бути свідком такої події в Ходорові: Кружок „Рідної Школи", якого головою є д-р Трояи, улаштував свято „Р. Ш.". В повіті й місті поведено інтенсивну пропаганду за участю в тому святі. Запрошено і поміщено в афішах заступника Гол. Управи посла Великановича з святочною промовою і проф. Каменецького з промовою про „Р. Ш.". Запрошено хор з Девятник, підготовано прегарні точки з дітворою школи „Р. Ш.", словом: Кружок та учительство зробили все, що могли для звеличання свята і — що ще важніше — для придбання фондів на вдержання школи. Одначе тому, що „Р. Ш." опікується п. Т., а не якийсьтам п. Б., чи п. С., треба зробити все, аби імпреза не вдалася. Байдуже їм, що не буде фондів на вдержання школи та на культурну роботу Кружка, їм треба заспокоїти свою жалобу помсти. І вони доложили всіх зусиль, аби якнайменше учасників явилося на святі. На ту саму годину, коли відбувалося свято „Р. Ш.", місцевий парох заповів вечірню (хоч не гірший у своїх обовязках парох о. Королюк з Девятник міг понести труд і кошти та приїхати зі своїм хором на це свято), а спортовий кружок на ту саму пору заповів змагання. Один і другий свою ціль осягнули, бо не прийшли старші міщани і спортова молодь. Одначе цим кроком не могли вони побити д-ра Трояна, але зате вдарили морально по установі, яка через це не одержала сподіваних вступів, вдарили морально по тих усіх, що не могли прислухатися програмі, яка випала напрочуд гарно. Промови обох бесідників, себто проф. Каменецького і пос. Великановича, мали високо виховуючий характер, тому присутні приняли їх гучними оплесками. Мішаний хор з Девятник під умілою диригентурою о. Королюка співав прегарно та міг вдоволити найвибагливішого слухача. Хори дітей „Рідної Школи" під управою проф. Чучкевича були доказом великої праці і вміння. Декламації шкільних дітей, як Іванки Балицької, Ярослава Кошка та Влодзя Трояна захоплювали присутніх, а пописи шкільної дітвори, як: танок „Запорожець", шевський, руханкові вправи дівчат і хлопців та вкінці танець моряків викликували правдиве захоплення; спеціяльно танець моряків мусіли дівчатка повторювати двічі. Ціле свято було правдивим пиром для народу і лишило якнайкраще враження. Мали ми ще один доказ, чим є „Рідна Школа" для недержавного народу. **Гкть.**

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — II. СОКІЛ.

В неділю 8. ц. м. розіграє I. дружина України міроплатні змагання за вхід до Окружної Ліги з II. Соколом. Тому, що обі дружини потребують конче пунктів, аби ввійти до Ліги, слід надіятися з обох сторін гри завзятої та завзятої. Початок цих змагань, що відбудуться на Цитаделі, в год. 9.30 рано. Після того в год. 11.30 зачнуться змагання Гасмонеї з Білим Орлом.

СПОРОВІ ВИСЛІДИ.

КАЛУШ. **Стшелец (Брошнів) — Чайка (Калуш) 4:5.** Змагання товариські.

ЗА ВХІД ДО ОКР. ЛІГИ.

ЛЬВІВ, 5. X. Лехія — II. Сокіл 3:1 (2:0).

—o—

Нові книжки й журнали.

Ad. Stankiewič: KASTUŠ KALINOUSKI „MUŽYCKAJA PRAUDA" I IDEJA NIEZALEŽNAŠCI BIELARUSI. Wilnia, 1933. Wyd. Bialaruskaha Nacyjanalnaha Kamiteta.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 7. X. год. 7.30 веч. „III. пов. кімната ч. 17".

Неділя, 8. X. год. 3.30 попол. „Викрадена наречена".

Неділя, 8. X. год. 7.30 веч. „III. пов. кімната ч. 17".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 7. X. год. 7.30 веч. „Готівка".

Неділя, 8. X год. 3.30 попол. „Неприятелька мущин".

Неділя, 8. X. год. 7.30 веч. „Готівка".

Кіна.

АДРІЯ: „В гураганному вогні" (Том Мікс).

АПОЛЬО: „Веселий караваняр" (Власта Буріян).

АТЛЯНТИК: Фільма Совкіно: „Турбіна 50.000 ГП".

КАСІНО: „Серце велитня" (Волес Беррі).

КОПЕРНИК: „Пісня над піснями" (Марлена Дітріх).

КОЛІСЕЙ: „Володар пустині", ревія „Хто раз відвідає нас...".

МАРУСЕНЬКА: „Пісня над піснями" (Марлена Дітріх).

МІРАЖ: „Золотий молох", „Коли хочеш віддати серце" (Ліліяна Гарвей).

МУЗА: „Мата Гарі" (Грета Гарбо, Рамон Новаро).

ПАЛЯС: „12 крісел" (Власта Буріян, Цимша).

ПАН: „Манджурія горить" і ревія.

ПАСАЖ: „Король зреви" (Кен Мейнард).

СТИЛЕВЕ: „Веселий любко" та ревія.

ХИМЕРА: „Дика дівчина".

УТІХА: „Пожадана", ревія „Прийдіть до нас до кіна".

Закордонне радіо.

Субота, 7. жовтня 1933.

Братислава (279,3) 12.35 Концерт; **Берлін** (419) 17.55 Бравурові пісні; **Білгород** (429,7) 17.00, 21.30 Нар. пісні; **Відень** (517,2) 12.00 Концерт, 20.00 „Князь Метузалем" оп. І. Штравса; **Мінхен** (532,9) 20.00 Веселий вечір; **Будапешт** (550,5) 12.05, 17.30, 22.45 Концерт; **Харків** (937,5) 1.00 Концерт для села, 9.30 Оп. й балет. музика, 10.30 Музика й рецитації для дітей, 13.50 Концерт української філгармонії, 16.00 Артисти держ. сцен, 17.30 Трансм з театру; **Москва** (424,3) 15.00 „Залізна ріка" звуковик Серафимовича, 17.25 „Фавст" оп. Гунода (Досв. 720 м.).

Неділя, 8. жовтня 1933.

Братислава (279,3) 16.00 Концерт; **Копенгаген** (281,2) 22.10 Пісні; **Берлін** (419) 18.35 Пісні; **Білгород** (429,7) 11.30, 12.30, 20.30 Спів; **Рим** (441,2) 17.15 Концерт; **Прага** (488,6) 18.00 „Зузанина тайна" оп. Вольф-Ферарія, 19.30 „Турандо" оп. Пучінія; **Відень** (517,2)10.50 Камер. музика, 12.00 Концерт, 19.00 Солісти; **Мінхен** (532,9) 11.00 Концерт, 19.05 „Кавалерія Рустікана" оп. Масканія, „Паяци" Леонкавалля; **Будапешт** (550,5) 18.00 Мад. музика, 20.25 „Блакитний мазур" оп. Легара; **Харків** (937,5) 9.00 Солісти, 10.00 Симф. концерт, 13.50 Українська нар. музика, 18.00 Солісти, 19.00 Танк. й популярна музика; **Гільверзум** (1875) 15.10 Медіолянський хор.

Львівське радіо.

Субота, 7. жовтня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.35 Легка музика, 15.30 Господарський комунікат 16.00 Музичні загадки; 16.15 Грамофон; 16.20 „На слідах грубої звірини на побережі Слонової Кости". 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Концерт (музика, спів); 17.45 Авд. для хорих; 19.05 Всячина; 19.25 „Замах на поїзд" опов. Джімз Повкера; 20.00 Концерт (музика, спів, Турська-Бандровська); 21.00 Почт. скринька; 21.20 Шопенівський концерт Турчинського; 22.00 Відч. в італ. мові про Польщу; 22.15 Спортові вістки; 22.25, 23.05 Муз. репортаж.

Неділя, 8. жовтня 1933.

9.05 Руханка; 9.20, 9.40, 11.45, 14.20, 15.10, 23.05 Грамофон; 12.10 Метеорольогічні вістки; 12.15, 13.12 Муз. поранок; 13.00 Балачка для працюючих; 14.00 Вищі хліборобські курси; 14.15 Рільнича біржа; 15.00 Про недолю звірят; 15.25 Народня капеля з Ловича; 16.00 „Бум-бум-бум" вес. авдиція для дітей від 5 до 90 літ; 16.30 Скрипка; 16.45 Подорож на Схід, Словацького; 17.00 Балачка для жінок; 17.15 Нар. авдиція зі Сокільник; 18.00 Авдиція; 18.40 Спів (Марія Ронська, мецосопран); 19.05 Всячина, грамофон; 19.30 Для дітей: Що чувати в світі?; 19.50 Легка музика, спів (Ол. Васель); 20.50 Веч. денник; 21.00 Відчит; 21.15 На веселій львівській хвилі; 22.15, 22.16 Спортові вістки; 22.25 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Банк Польський платив у пятницю за доляра 5.70 зол. У приватних оборотах 5.70 зол.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Трансакції. Продажа. Купно.

Берлін 212.60, Бельгія 124.52, Льондон 27.57, Париж 34.93, Швайцарія 172.92, Італія 46.90.

Золотий доляр 9.02, рубель 4.69.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 6. X.: масло пріма дес. і експ. 2.90 зол., молоко 19 сот., сметана 90 сот., яйця 3.90 до 4.— зол. за копу. Тенденція на всі товари сильна.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Позір Стрийська дільниця! Щоби дати змогу громадянам Стрийської дільниці проводити недільні вечорі на науці та розвазі „Жіноча Секція" Кружка Р. Ш. Стрийської дільниці, улаштовує низку відчитів, які відбуватимуться кожної неділі в домівці Кружка (Супінського 23) на ріжні цікаві теми. Згадану низку відчитів започаткує реферат д-ра Осипа Філяса на тему: **„Виховання з здоровля дитини"** в неділю дня 8. X. в год. 6-ій веч. Громадяни Стрийської дільниці безумовно повинні скористати з цієї нагоди і масовими відвідинами доказати свою прихильність і зацікавлення починами Кружка.